

Nr 863

av herr Nordgren m. fl.

om rätt till avdrag för lön till make vid inkomsttaxeringen.

I de fall ett företag drivs i bolagsform och två makar är anställda i företaget får avdrag göras i bolagets räkenskaper för de kostnader bolaget haft för lön, eftersom bägge, även om de äger bolaget, skattemässigt sett betraktas som anställda. Vederbörande får sedan var för sig skatta för inkomsterna från bolaget.

I ett mycket stort antal fall — det gäller uppskattningsvis drygt en kvarts miljon företag — drivs rörelserna som enskild firma. För många av dessa framstår det kostsamt och besvärligt att övergå till att driva rörelsen som juridisk person, och för vissa är det ej ens tillåtet. Företagsägaren får i dessa fall ej göra avdrag för lön till maken eller maken. Även om två familjemedlemmar är verksamma i företaget på heltid betraktas firmans överskott såsom enbart tillkommande firmainnehavaren. Hon eller han får alltså redovisa hela överskottet som skattepliktig vinst. Detta system medför att skattebelastningen för två i praktiken identiskt lika företag blir beroende av företagsformen, nämligen om det ena bedrivs i form av bolag och det andra i form av enskild firma. Med hänsyn till skatteprogressiviteten blir skattebelastningen i allmänhet högre för de företag som bedrivs som enskild firma. Till detta kan också nämnas att den anställda maken eller maken i den enskilda firman inte får rätt till sjuklön eller pension i förhållande till sin arbetsinsats, utan vederbörande förs när det gäller sjuklön och pension till kategorin "hemma-make".

Enligt vår uppfattning är denna följd av skattebestämmelserna rent diskriminerande för de företag som drivs som enskild firma. Till försvar för denna diskrepans har i vissa fall anförts att det inte finns någon objektiv grund för hur inkomsten skall fördelas mellan makarna och att möjligheterna är mycket begränsade att effektivt kunna kontrollera att obehöriga inkomstöverföringar inte sker. Denna invändning är enligt vår uppfattning inte relevant. Skattskyldiga får på heder och samvete i samband med avgivande av deklaration intyga uppgifternas riktighet. Det intygandet torde gälla även när det avges av innehavare av enskild firma och således självfallet kunna innesluta att det avdrag som gjorts för i firman arbetande make eller maka motsvarar den ersättning som skulle utbetalats därest makans/makens tjänster köpts av icke familjemedlem. Skattemyndigheterna kan dessutom på basis av de centrala avtalen kontrollera uppgiften.

Enligt vår uppfattning bör enskilda firmor här jämföras med övriga företag och avdrag för lön medges för i rörelse medarbetande make eller maka. Denna kostnad skall enligt vår uppfattning vara en helt sedvanlig lönekostnad som av medhjälpande maken skall deklarerar som skattepliktig inkomst av tjänst.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t måtte hemställa om snabb utredning samt förslag, syftande till att innehavare av enskild firma skall ha rätt att göra avdrag för lönekostnader även i de fall lönen utbetalats till i företagen medarbetande make eller maka.

Stockholm den 25 januari 1972

HANS NORDGREN (m)

GUNNAR OSKARSON (m)

TORE NILSSON (m)

i Agnäs

WIGGO KOMSTEDT (m)

HAKAN WINBERG (m)